

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIVEN AV FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDET

❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

ÅRGÅNG 16

JUNI

1929

Fredrika-Bremer- Förbundets Byrå

KLARABERGSGATAN 48
STOCKHOLM C.

Lämnar råd vid yrkesval åt kvinnlig ungdom.

Fredrika-Bremer- Förbundet

skola för kvinnlig yrkesutbildning

med anslag av stat och kommun.

Höstterminen börjar den 1 Sept.

Lägre kursen, 2-årig lärlingsskola, avsedd huvudsakligen för kvinnlig ungdom med högre allmänbildning, meddelar grundläggande yrkesutbildning i klädsömnad.

Högre kursen, 1-årig, avser att utbilda kvinnliga arbetsledare och yrkeslärarinnor för beklädnadsyrket.

Fortbildningskurs i sömnad, 1-årig, för utexaminerade handarbetslärarinnor.

Extra elever mottagas i mån av utrymme.

Prospekt sändas. Adress Norrlandsgatan 20, I, Stockholm. Tel. N. 12399.
Ansökningar insändas före 30 juli.

HERTHA

ÅRGÅNG XVI

JUNI 1929

HÄFTE 6

F. B. F:s årsmöte i Gävle 13—14 maj 1929.

När dr Karolina Widerström den 13 maj på morgonen öppnade F. B. F:s årsmöte i den för mötesförhandlingarna reserverade stora salen i Hotell Baltic, var det utöver förbundsstyrelsens närvarande medlemmar (vilka redan nämnts i Herthas majhäfte) ombud för 21 kretsar som hon kunde hälsa välkomna.

De representerade kretsarna voro: Falköping, fru Tullie Koch; Gävle, fru Signe Leksell, fru Ebba Lundbäck, fröken Anna Sundbom, fru Dagmar Öhnell, fru Anna Bäcklin, fröken Greta Lindström, fröken Elsa Lindström, fröken Svea Thureson; Göteborg, fru Astri Levisson, fru Ruth Bensow; Hudiksvall, fru Stina Rodenstam; Häl-singborg, fru Astrid Gierow; Jönkö-ping, fru Agnes Berglöf; Karlskrona, fru Eva af Geijerstam; Lund, fru Anna Herrlin, fru Torborg Petrén, fru Carola Eklundh; Malmö, fru Elisabeth Quensel, fru Olivia Selmer, fru Thyra Schartau; Mariestad, fröken Gudrun Langenheim, fru Martha Bergensfeldt; Norrköping, fru Fanny Björkman, fru Elsa Alkman; Nyköping, fru Svea Rehnberg; Skellefteå, fru Elma Larsson; Stockholm, fröken Ellen Kleman, fru Lilly Hellström, fru Asta Hägg, fröken Ida von Plomgren, fröken Elin Rheborg, fröken Hilda Selan-

der, advokat Mathilda Staël von Holstein, fröken Axianne Thorstenson, fru Gertrud Törnell, dr Karolina Widerström; Umeå, fröken Anna Hörnell; Varberg, fru Agnes Kumlin; Visby, fru Gertrud Rodhe; Vänersborg, fru Julia von Sneidern; Växjö, fru Blenda Sylvan; Ystad, fru Maja Strandberg, fru Hertha Persson; Örebro, fru Signe Lundgren.

Till årsmötets ordförande valdes dr. Widerström och till vice ordförande fru Anna Björk, fru Elisabeth Quensel och fru Maja Strandberg. Sekreterare blevo fröken Ida von Plomgren och fröken Signe Laurell. I valberedningen insattes fröken Louise Gripenberg, fru Tyra Schartau och fru Lilly Hellström.

Förbundets årsberättelse.

Förbundets sekreterare, fröken Ida von Plomgren uppläste härefter redogörelsen för det gångna årets verksamhet.

Vid 1928 års slut hade medlemssiffran uppgått till 5,402 och antalet kretsar utgjort 34, däribland två nytillkomna, Tomelilla och Visby.

Av frågor som uppkallat förbundets särskilda uppmärksamhet och föranlett uttalanden nämndes främst anställande av kvinnlig polis och sexualundervisningen i våra läroanstalter; till förmån för

båda hade årsmötet 1928 antagit resolutioner. Förvaltningsutskottet hade senare översänt resolutionen om kvinnlig polis till Stockholms polisenämnd och stadskollegiet såväl som till de förbunds-kretsar där denna fråga är aktuell. Resolutionen om sexualundervisningen hade tillställts ecklesiastikministern, skolöverstyrelsen och 1927 års skolsakkun-niga.

Med anledning av den föreslagna utredningen angående den lägre lantbruksundervisningens ordnande hade förbundet hos jordbruksministern gjort framställning om att en kvinnlig representant för lanthushållsundervisningen skulle få deltaga i utredningsarbetet, vilket resulterat i att föreståndarinnan vid Rimforsa lanthushållningsseminarium fröken Louise Nathorst Böös kallats till ledamot av utredningskommittén.

På inbjudan av Svenska Kvinnornas Nationalförbund hade F. B. F. tillsammans med ännu andra kvinnoföreningar varit med om att anordna ett offentligt möte i Stockholm till högtidlighållande av 100-årsminnet av Josephine Butlers födelse.

Tillsammans med Svenska Kommittén för internationellt rösträttsarbete hade förbundet uttalat sig för att frågan om sammanslagning av Internationella Kvinnorösträttsalliansen och Internationella Kvinnoförbundet måtte upptagas vid alliansens kongress i Berlin innevarande år, under förutsättning att det internationella rösträttsarbetets effektivitet därvid till fullo garanterades.

På anmodan av Svenska Kvinnornas Nationalförbund hade förbundet jämte en del andra kvinnoföreningar deltagit i bildandet av Svenska Kvinnoförening-

gars gemensamma kommitté, som har till uppgift att till Internationella kvinnoorganisationers permanenta kommitté (Joint Committee) föreslå kvinnor lämpliga för uppdrag inom Nationernas Förbund. Till F.-B.-F:s representant i denna kommitté hade fröken Axianne Thorstenson utsetts.

Med anledning av den Internationella arbetskonferensen i maj 1928 hade förbundet hemställt hos vederbörande myndighet att även kvinnliga ombud måtte sändas till konferensen och föreslagit fröken Kerstin Hesselgren och fru Sigré Wessman.

Medlemmar i Kommittén för lagfrågor hade under året varit doktor Alexandra Skoglund, advokat Mathilda Staël von Holstein, advokat Ruth Stjernstedt, fröken Axianne Thorstenson och fru Gert-rud Törnell.

Herthas redaktionskommittés medlemmar hade förutom redaktören, fröken Ellen Kleman, utgjorts av fröken Thorstenson, fröken von Plomgren och fru Karin Fjällbäck-Holmgren.

Summan av från förbundets fonder utelöpande studielån utgjorde vid årets slut kr. 11,971:— mot kr. 9,467:50 vid föregående års slut. Nio nya lån å tillsammans kr. 5,550:— hade beviljats.

Från Knut och Alice Wallenbergs fond hade förbundet i likhet med de två föregående åren fått mottaga kr. 5,000:— till sin allmänna verksamhet.

Enligt testamentariskt förordnande av fröken Gertrud av Klintberg, flerårig medlem av F.-B.-F:s styrelse, hade till förbundet som gåva överlämnats kr. 5,000:—.

Från Umeåkretsen hade vidare överlämnats till förbundet kr. 200:— och

Liptons Té

är och förblir det
bästa.

LIPTON
är världens största och
förmärsta Téfirma.

från enskild person ett belopp av kr. 30:—.

Det Whitlockska stipendiet för 1928 hade tilldelats fröken Harriet Sandholm för genomgående av tredje avdelningen vid Privata högre lärarinneseminariet i Stockholm.

Från Kvinnliga Kontoristers semesterfond hade utdelats två understöd, ett å kr. 90:— och ett å kr. 150:— till två kontorister för semestervila.

Från Hilma och Emelie Zanders pensionsfond för lärarinnor hade tre f. d. lärarinnor i Zanderska helpensionen för flickor under året uppburet pension.

Fleetwoodska fonden hade utbetalat 15 livstidspensioner, 11 å kr. 400:—, 4 å kr. 300:—.

Från Hedda Karlholms fond hade ett rekreattionsbidrag å kr. 500:— utdelats.

Till Stipendieinstitutionen hade förbundet under året överlämnat anonym donation n:r 1 (Johanna M. Hedéns donationsfond) att förvaltas enligt stipendieinstitutionens bestämmelser. Vid överlämnandet uppgick fonden till kr. 10,937:74. Enligt donators förordningar skall den årliga avkastningen användas till studiehjälp, i första rummet för examinerad barnmorskas fortbildningsstudier, i andra rummet för barnmorskeutbildning och då främst till barnmorskeelev som under de närmaste åren efter slutad kurs ämnar förlägga sin verksamhet till ödebygdér.

Byråns upplysningsavdelning hade som alltid varit starkt anlitad. I likhet med föregående år hade förfrågningarna gällt kvinnliga arbetsområ-

den med dithörande utbildningsmöjligheter och löneförhållanden, svensk kvinnas rättsliga ställning, kvinnoföreningars verksamhet m. m. d. Dessutom hade byrån för kretsarnas räkning förmedlat ett 30-tal föredrag i ämnen av social och pedagogisk natur.

Sjuksköterskebyråerna.

Stockholmsbyrån hade vid 1928 års slut 554 inskrivna sköterskor; 60 fasta platser och 176 vikariat hade förmedlats. De 6 stadssjuksköterskorna hade under året avlagt 5,790 besök.

Göteborgsbyrån hade 452 inskrivna sköterskor och hade förmedlat 45 fasta platser. De 10 kommunalsjuksköterskorna hade gjort 20,829 sjukbesök och Caritassystrarna 4,427 besök i obemedlade hem.

Umeåbyrån hade 109 inskrivna sköterskor; 24 fasta platser och 58 vikariat hade förmedlats.

Linköpingsbyrån hade 103 inskrivna sköterskor; 19 fasta platser och 54 vikariat hade förmedlats.

Jönköpingsbyrån hade 20 inskrivna sköterskor; 6 fasta platser och 25 vikariat hade förmedlats.

Från samtliga byråer hade därutöver privat sjukvård förmedlats.

Stipendieinstitutionen.

Förbundets stipendiefonder uppgingo vid årets slut till kr. 819,520:72. I stipendier hade utdelats kr. 17,935:— och i livräntor kr. 17,373:49.

I gåvor hade Stipendieinstitutionen under året bl. a. mottagit kr. 10,000:— av

Naturligt alkaliskt RAMLÖSA-VATTEN

Förnämlig Bords- och Hälsodryck, — Verksamt mot Gikt, Reumatism och Njurlidande. — Hovleverantör till: H. Maj:t Konungen o. H. K. H. Kronprinsen av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

framlidna fröken Anna Eurenus att läggas till Malmöhus läns fond och kr. 8,000:— av fröken Ebba de Laval till bildande av Fröken Ebba de Laval's fond.

Förbundets skolor.

Rimforsa lanthushållsseminariums äldre kurs hade omfattat 14 elever och den yngre kursen 15 elever. Av den äldre kursens elever hade 4 valt lanthushållslärarinnekursen, 7 skolkökslärarinnekursen och 3 trädgårds- och slöjdlärarinnekursen. Seminariet hade för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 åtnjutit ett statsanslag å kr. 23,562:—.

Det sammanlagda elevantalet för kurserna vid lanthushållsskolan utgjorde 38. Skolan hade under året åtnjutit ett statsanslag å kr. 9,284:—, av Östergötlands läns hushållningssällskap kr. 1,000:— och av Östergötlands landsting kr. 1,000:—

Apelryds fruktodlings- och trädgårdsskola hade på grund av de mindre goda utsikterna inom trädgårdsyrkets område lagt om sin undervisningsplan. I stället för den planerade 2-årskursen hade skolans styrelse i samband med Kungl. Lantbruksstyrelsen beslutat att tillsvidare anordna 1-årskurser. Dessa kurser avse att ge eleverna en allsidig inblick i en trädgårds olika arbeten i syfte att möjliggöra ett självständigt skötande av hemmets trädgård eller en mindre villaträdgård. Elevantalet i 1-åriga kursen hade varit 6, och under tiden 1 april—1 september hade skolan haft 13 extra elever. Skolan ha-

de åtnjutit ett statsanslag av kr. 5,000:—.

Skolan för kvinnlig yrkesutbildning i Stockholm hade i lägre kursen haft 52 elever. Vid de aftonkurser i sömnad, som i likhet med föregående år anordnats, hade 96 elever undervisats. Under sommaren 1928 hade skolans lokal liksom föregående sju somrar förhyrts av Yrkespedagogiska Centralanstalten för en sex veckors fortbildningskurs i sömnad. Undervisningen i det praktiska arbetet hade bestritts av skolans lärare.

Ett statsbidrag av kr. 8,195:70 hade av skolan uppburits för arbetsåret 1927—1928 samt av Stockholms stad likaledes ett anslag av kr. 5,000:—; till kvällskurserna hade av kommunen beviljats kr. 600:—.

Förbundskretsarna.

Rapporterna om kretsarnas verksamhet under det gångna året avgåvos som sedvanligt av närvarande kretsrepresentanter, därvid givetvis i ett flertal fall av respektive kretsordförande. I likhet med vad de senare årsmötena med det stadigt växande förbundet kunnat inregistrera blevo redogörelserna för kretsarnas verksamhet ett vittnesbörd om höggradig aktivitet och arbetsintresse. Inte minst hade detta manifesterat sig under det förflutna året genom energisk insats till förmån för den igångsatta insamlingen till en förbundsfond.

Med livliga bifallsyttringar kvitterades berättelserna om det myckna och goda arbete som utförts.

*

Hovjuvelerare
David Andersen & C:o
Fredsgatan 4. Stockholm.

Orientaliska
Pärllcolliers.

Efter uppläst revisionsberättelse beviljades styrelsen full och tacksam decharge.

Diverse ärenden, styrelseval m. m.

Grunderna för beräkning av medlemsantalet stod som första icke ordinarie årsmötesärende på programmet. Frågan behövde en utredning särskilt på grund av den kraftiga ökning av medlemsantalet som i samtliga kretsar ägt rum under och alldeles speciellt mot slutet av det gångna året. Skulle de nyanmälda, av vilka man inte upptar medlemsavgift förrän på det nya året, räknas med i siffran på medlemmar vid årsslutet? Beslutet blev att i medlemsantalet inräknas endast de som under året varit betalande medlemmar samt, givetvis, ständiga medlemmar. För nybildade kretsar, där avgifter ännu ej kunnat upptagas, skulle emellertid det antal medlemmar räknas, som anmält sig till inträde.

Ärende rörande stipendieinstitutionen kom därefter. Detta gällde ett av stipendienämndens styrelse gjort förslag om ändring av grunderna för inval i länens förtroendenämnder. Förslaget, som framlades av stipendie-nämndens sekreterare fröken Laurell, stadgar att kretsarna inom länet skola vara representerade i respektive läns förtroendenämnder. Årsmötet uttalade sin anslutning till förslaget.

Det sista stora, icke ordinarie årsmötesärendet rörde sig om insamlingsfonden. Insamlingskommitténs ordförande, fru Quensel, framförde kommitténs berättelse angående arbete och resultat samt uppläste förslag till dona-

tionsbrev för fonden, vars namn bestämdes till Fredrika-Bremer-Förbundets insamlingsfond. Fonden överlämnades av årsmötet till förbundet och kommittén avtackades för sitt framgångsrika arbete. Det låg emellertid inte minst medlemmarna av denna varmt om hjärtat att betona att ehuru fonden nu överlämnats det vore av stor vikt att arbeta på ökning av den. Summan, kr. 54,634:05, var ännu inte det minimibelopp man räknat med.

På annat ställe i detta Herthahäfte återges donationsbrevets bestämmelser för fondens förvaltning samt en förteckning över bidragen från varje medverkande krets.

Vid förrättat val av styrelsemedlemmar och suppleanter återinsattes i styrelsen samtliga under omval stående: fröknarna Ellen Kleman, Ida von Plomgren, Axianne Thorstenson, Stockholm, fru Astrid Gierow, Hälsingborg, fru Elisabeth Quensel, Malmö, och fröken Ingeborg Öquist, Umeå, ordinarie medlemmar, samt suppleanterna rektor Maria Aspman, fröken Elin Rheborg, advokat Mathilda Staël von Holstein, Stockholm, fru Fanny Björkman, Norrköping, fru Astri Levison, Göteborg, och fru Gertrud Rohde, Visby.

Av revisorerna återvaldes fröken Helena Carleson och fru Dorthé Hübner samt beslöts på därom väckt förslag att som tredje revisor skulle en auktoriserad sådan insättas. Förslag på person förelåg ej, varför valet lämnades öppet och får senare avgöras genom kretsarnas styrelser.

Till revisorssuppleanter omvaldes jur.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

utr. kand. M. Carlson och fröken Louise Palander samt valdes fru Elisif Théel.

Platsen för nästa årsmöte bestämdes till Stockholm, och en allmän önskan uttrycktes att det skulle äga rum efter Stockholmsutställningens öppnande, resan till årsmötet skulle då kunna kombineras med utställningsbesök.

Ekonomisk plan för det pågående arbetsåret framlades och en del olika förslag till stärkande av den årliga budgeten diskuterades.

Diskussioner och uttalanden.

Kvinnornas insatser i fattigvårds- och barnavårdsarbete var ämne för diskussion första mötesdagen, med fröken Thorstenson som inledare och fröken Signe Rosenberg som första talare.

Fröken Thorstenson började med ett omnämmande av att förbundet under den sistlidna våren sammankallat representanter för en del kvinnoföreningar till ett privat möte i Stockholm, där kvinnornas insatser i fattigvårds- och barnavårdsarbetet dryftades. Med utgångspunkt av att ett gott och nyttigt arbete på detta område redan gjorts, hade man dock enat sig om att ett pågående upplysningsarbete i fråga om dessa sociala uppgifter under alla förhållanden vore av godo — bland kvinnorna och männen — där så ske kan.

Tydligt är emellertid att det ligger kvinnoföreningar närmast att direkt ta upp arbetet för kvinnornas räkning. Frågan vore nu vad F.-B.-F.-kretsarna härvidlag kunde uträtta. Naturligtvis vore önskvärt att särskilt nå landsbygdens kvinnor. — Men kretsarna finnas

ju i städerna. Dock kunde man exempelvis tänka sig att en krets kunde arrangera ett offentligt möte, där det talades om dessa sociala arbetsuppgifter och att man skaffade in referat av mötet i särskilt de tidningar som voro spridda i landsorten. Kanske till och med att tidningarna skulle ta föredraget in extenso om det erbjödes dem. Vidare kunde tänkas att de kretsar, som äga en expert på området, skulle kunna ordna med föredrag av denna i landsorten. Kostnaderna kanske ej behövde bli så stora, ortens skolhus kunde möjligen erhållas till lokal; propagandan bleve troligen det kostbaraste, intresse för föredraget måste i förväg upparbetas.

En väg vore om folkhögskolorna kunde intresseras för upplysningsarbete i saken, kanske kunde kretsarna på sinä respektive håll söka påverka folkhögskolorna att låta detta komma med som ett led i samhällslära. Mycket utrymme har dock ämnet ej på dessas schema. De ambuleringar kunde återigen anses särdeles lämpade att upptaga föredrag av detta slag. På så sätt bleve det också ett upplysningsarbete bland såväl män som kvinnor.

Fröken Thorstenson slutade med att understryka hur nära det ligger de F. B. F. förelagda uppgifterna att ta i tu med upplysningsverksamhet bland kvinnorna på detta sociala område.

Fröken Rosenberg talade, med den stora erfarenhet hon äger i denna sak, om de faktorer som spela in med avseende på särskilt landsbygdens kvinnors sociala arbetsinsatser och vilka understundom verka hämmande och hindrande, måste så göra på grund av allmänna

Assurans
Eldsläckaren

VAKT

Godkänd av myndigheterna

Skyddar hem,
kära minnen
och egendom.

Joel Lönnquist

Ingemarsgatan 8, Stockholm
Tel. N. 24 75

förhållanden. Men när valen av kvinnor i de sociala nämnderna och styrelserna komme att ske ur så väl hemsynpunkt som det allmänna intressets synpunkt och de som väljas stödjas av sina egna medsystrar, och när de inte heller, som nu vanligen är fallet, sitta en och en ensamma i var sin nämnd — den obligatoriska kvinnan, "minst en" som lagen stadgar — utan de bli flera tillsammans, kan man vänta sig att kvinnorna skola kunna göra sig allmänt gällande i detta arbete som måste ligga särskilt för dem. Önskvärt vore att suppleanterna kallades till nämndsammanträdena, då vore de ändå alltid två kvinnor tillsammans vid dessa sammanträden.

Under den diskussion som härpå följde framkom yrkande på att F. B. F. skulde vidtaga åtgärder för att säkra kvinnors inval i direktionen för kommunalförbunds gemensamma ålderdomshem. Mötet uppdrog åt styrelsen att fullgöra detta, liksom att, enligt förslag av fru von Sneidern, taga under övervägande lämplig form för en motion i riksdagen om att lagbestämmelsens formulering om minst en kvinnas inval i fattigvårdsstyrelse och barnavårdsnämnd måtte ändras till att män och kvinnor skola inväljas.

Mötets andra diskussion var offentlig och hade förlagts till Högre allmänna läroverket. Ämnet var Den kvinnliga ungdomens yrkesval, med rektor Maria Aspman som inledare.

Rektor Aspman framhöll hur utomordentligt viktigt det var att tidigt lära

den kvinnliga ungdomen att förstå att det gäller för dem att verkligen försörja sig själva, och detta måste hemmen hjälpa till med. De unga kvinnorna måste såväl ekonomiskt som socialt förberedas för sin plats som arbetande samhällsmedlemmar och lära sig förstå att allt arbete är heder värt. Med starkt betonande av att ett yrke, som väl tar sin dryga tid och pengar att utbilda sig i, är en helt annan garanti för självständig försörjningsmöjlighet än ett lättvindigt val av en så kallad "elevplats", där visserligen en liten lön eventuellt med detsamma erhålles, men inga framtidsmöjligheter erbjuda sig, talade rektor Aspman om det nödvändiga i att söka den sortens arbete som verkligen passar individen. Och det arbete man väljer skall man kunna, man måste bli kvalificerad arbetskraft, detta är det som ligger vikt uppå.

I den därpå följande diskussionen förordades olika praktiska yrken av olika talare; den "husliga vägen" kunde exempelvis leda till föreståndarinne- och chefsplatser i hoteller och restaurangkök; utbildning i sömnadsyrket gav bl. a. möjligheter att avancera till direktis i konfektionsaffärer samt att bli ledare av egen ateljé; sjuksköterskeutbildning gav platser som distrikts- och dispensärsköterska m. m., men vore framför allt ett yrke som fordrade den direkta lusten och kallelsen, som fröken Rosenberg betonade; om juristens yrke talade advokat Mathilda Staël von Holstein.

ELLEN KLEMAN.

H. M. Drottningens
Hofleverantör

J. F. HOLTZ
Stureg. 8, Sthlm.

Spetsar
alla slag

Förbundets upplysningsverksamhet.

Av F. B. F:s arbetsuppgifter är upplysningsverksamheten ej den minst viktiga och den har alltefter- som förbundet utvidgats blivit av allt större betydelse. Socialt och kulturellt utgör den en insats av odisputabelt värde. Samhällsfrågor av de mest skilda slag ha stått på föreläsnings- och diskussionsprogrammen, och man skulle med ett känt uttryck kunna säga: intet mänskligt har varit dem främmande.

Därunder har som ofrånkomligt villkor alltid kvarstått att förbundets politiska neutralitet inte får äventyras. Att detta understundom kan bli ett något komplicerat problem ligger i sakens natur. Knappast ges det något besvärligare i våra dagar, då så gott som varje samhällsfråga av någon betydenhet göres till en partifråga, än att balansera en neutral upplysningsverksamhet. Det vore naturligtvis synnerligen enkelt om man skilde ut de verkligt brännbara frågorna. Men hur mycket bleve då kvar av det helas värde! Såväl allsidigheten som aktualiteten vore borta.

Det kan då vara av intresse att något beröra den lämpligaste inställningen visavi de "brännbara", frågorna av mera direkt politisk betydelse. Som exempel kan man ta nykterhets-

frågan, innefattande spørsmålet om eventuellt spritförbud, och fredsfrågan, som står i kontakt med problem rörande försvar och avrustning.

I själva verket ligger saken dock härvidlag på samma sätt som i varje annat fall. Det gäller en objektiv framläggning av ämnet, utan någon som helst partipolitisk propaganda. Att föredragshållarens egna åsikter i frågan måste få som sådana framkomma är självklart, men också lika självklart att inga angrepp mot olik- tänkande få göras. En sak av vikt är naturligtvis att ha uppmärksamheten inriktad på hur föredraget kan beräknas bli uppfattat av just det auditorium, som det avses för. Att flera föredrag av en och samma riktning inte böra följa på varandra torde falla av sig självt.

Det är emellertid på intet sätt möjligt att helt generell fastslå bestämda regler för upplysningsverksamheten såsom garanti för den politiska neutralitetens bevarande. Avgörandet angående föredrag och ämnen blir från fall till fall en lämplighetsfråga — som det i stort taget åligger kretsstyrelserna att utreda, då det ju är kretsarna som huvudsakligen ha tagit upp denna gren av förbundets verksamhet.

BOKHANDELN
STUDIO
Stockholm, Norrlandsg. 30. Tel. 2700

Specialbokhandel för in- och utländsk litteratur
i Religion, Filosofi, Mystik, Teosofi, Antroposofi,
Frimureri, Ockultism, Sufism, Psykologi, Astrologi,
Psykisk Forskning, Modern Uppfostran,
New Thought etc.

Fredrika-Bremer-Förbundets insamlingsfond.

Årsmötet i Gävle bjöd på ett särdeles högtidligt ögonblick: överlämnandet till F.-B.-F:s styrelse av de under året genom kretsarna insamlade fondmedlen, summa kr. 54,634: 05.

Det donationsbrev, som mötet fäste vid fonden, stadgar att namnet skall vara Fredrika-Bremer-Förbundets insamlingsfond. Fondens kapital får ej röras, det förvaltas av F.-B.-F:s styrelse. Medlen skola genom styrelsens försorg göras räntebärande; de hållas avskilda från förbundets övriga medel. Avkastningen skall användas till förbundets allmänna verksamhet, i första hand till pensionering av förbundets befattningshavare.

Till sist stadgar donationsbrevet att eventuell ändring av bestämmelserna för räntans användning ej kan ske med mindre beslut därom fattats vid två på varandra följande årsmöten.

De olika kretsarnas bidrag till fonden ha varit:

Boråskretsen	kr.	500:—
Båstadskretsen	„	50:—
Gävlekretsen	„	3,000:—
Göteborgskretsen	„	5,020:—
Halmstadskretsen	„	101:—
Hudiksvallskretsen	„	100:—
Hälsingborgskretsen	„	1,000:—
Härnösandskretsen	„	100:—
Jönköpingskretsen	„	900:—
Karlskronakretsen	„	317: 50
Karlstadskretsen	„	1,263:—
Landskronakretsen	„	661: 50
Linköpingskretsen	„	560:—
Lundkretsen	„	1,750: 50

Malmökretsen	„	4,523:—
Mariestadskretsen	„	2,400:—
Norrköpingskretsen	„	1,000:—
Stockholmskretsen	„	22,924: 50
Strängnäs-kretsen	„	600:—
Svalövkretsen	„	602: 65
Umeåkretsen	„	500:—
Varbergskretsen	„	1,200:—
Vänersborgskretsen	„	3,000:—
Växjö-kretsen	„	300:—
Ystadkretsen	„	1,400:—
Örebrokretsen	„	823:—

Internationella rösträttsalliansens Berlinkongress.

Vid Internationella rösträttsalliansens kongress i Berlin 17—22 juni är Fredrika-Bremer-Förbundet representerat av fröken Axianne Thorstenson, ordförande för delegationen, fröknarna Anna Kleman, Ingegerd Palme, Ida von Plomgren, dr Eva Smedberg, dr Alma Sundquist och fröken Anna T. Nilsson.

Lausannes kvinnliga poliskonstapel.

Lausannes stadsfullmäktige har tillsatt en kvinnlig poliskonstapel. Äntligen — säger Genève-tidningen *Le Mouvement Féministe* — i den ställning som kvinnorna avsett när de framkommit med sin fordran på kvinnlig polis. Men, den första på dessa villkor i Schweiz. Tidningen preciserar ståndpunkten genom att säga att härvidlag förekommer ingen hopblandning av sociala och filantropiska uppgifter med den kvinnliga poliskonstapelns funktioner, det gäller rent och klart ordinarie polisäligganden. Den nya poliskonstapelns namn är Mlle Emmy Bader, och hon har fått sin utbildning i London och Hamburg under Commandant Allen och fru Erkens.

Nysilvrets kvalitetsmärke

Tillverkare: Guldsmeds Aktiebolaget i Stockholm.
Ingen egen butik. Vårt fabrikat hos varje guldsmed.

Kvinnan.

Vid festbanketten å Grand Hôtel i Gävle för deltagarna i F. B. F:s årsmöte föredrog fru Blenda Sylvan dessa av henne författade verser.

Av allt, vad jorden bär
besynnerligast är
det lilla ting, som här
man kvinna kalla plär,
det outgrundligaste uti mänskligheten.
En gåta är hon än
för alla jordens män.
Och hemligheten?
Ja, ingen vet den.

I tidens morgon var
hon mild och ljuv och rar
och sydde pärlbroderi
med kärleksdrömmar i
och leddes utav far och mor i solen.
Och ingen fakultet
hon gjorde då förtret,
ty — lärdomsstolen
var ej för kjolen.

En dag hon vaknar upp
och gör en väldig kupp.
Hon säger mannen klart,
att det är uppenbart,
att hon ej jämt skall sitta vid piraten.
Och då blir frågan den:
"Bör kvinnor liksom män
förtjäna maten
i tjänst hos staten?"

Och svaret utföll så,
att nu gnor kvinnan på
med mannen som kamrat,
och smälta får hans prat:
"Skomakare blev kvar vid lästen!"
Kamrater har jag nog —
Långt hellre jag dig tog
och för till prästen
på bröllopfesten."

Ja, det kan nog vara bra
att man och kärlek ha,
men detta kan ändå
vår tid ej bygga på.

Ska kvinnorna då sitta dådlösa och svaga?
Nej, låt i staten dem
få visa hur med kläm
det kvinnligt svaga
kan lasset draga.

Den tid är slut för väl,
då kvinnans varma själ
man som i glasskåp satt —
en oåtkomlig skatt,
som behård byråkratism fått undanskjuta.
Det kände staten nog
och därför kvinnan tog.
Får hon valuta?
Nej, man vill pruta.

Men bråkar posten mer
och ej befordran ger,
är postillon d'amour
den plats, som staten tror
är nog för kvinnan, och hon mer ej yrkar?
Ja, då bedrar man sej,
ty nutidskvinnan ej
blott Amor dyrkar,
nej — även fyrkar.

Visst kvinnan av i dag
är av ett annat slag
än lilla mormor var,
men — psyket har hon kvar,
det outgrundligaste uti mänskligheten.
En gåta är hon än
för alla jordens män.
Och hemligheten?
Ja — ingen vet den.

BLENDA SYLVAN
f. Grönhagen.

Ja, hon är en äkta Fredrika,
som aldrig förbundet skall svi-
ka var refrängen — unisont sjungen av al-
la de närvarande — på den schwungfulla
bordsvisan som fröken Anna Sundbom dik-
tat också till festbanketten på Grand Hôtel
vid F.-B.-F:s årsmöte. Där passerade "led-
ningen" revy, var och en apostroferad bland
andra hyllande ord med refrängens förtro-
endefulla omdöme.

Beställningar och reparationer

utföras förstklassigt på bestämd tid.

S. G. Beckman, Skomakeriaffär

Tel. Sö. 35670

Tjärhovsgatan 12, STOCKHOLM.

Tel. Sö. 35670

Årsmötesbanketten å Grand Hôtel i Gävle den 14 maj.
 Sittande fjärde från vänster mötets ordförande dr Karolina Widerström, till vänster om henne Gävlekretsens ordförande fru Anna Björk, till höger från dr W.: fru Anna Berggren, Gävle, fru Marianne Ekman, Mariestad, fröken Signe Laurell, Stockholm. Främst i mitten Gävlekretsens sekreterare fröken Louise Gripenberg.

I elvte timmen.

Det händer, när en krets uppmanas att intressera sig för än det ena och än det andra, att man ibland kan tveka, huruvida en föreslagen fråga faller inom området för Fredrika-Bremer-Förbundets verksamhet. När det gäller avgifterna vid lasarettens barnbördsavdelning, bör väl all tvekan vara överflödig. Vid 24 lasarett i riket finns numera barnbördsavdelningar inrättade, och vid 14 av dessa betalas högre avgifter än vid lasarettets övriga sjukvårdsavdelningar. Höjningen har fått ske, utan att någon mera hörbar protest försports från kvinnorna. Att Mariestadskretsen nu yttrat sig i detta sammanhang, får nog också tillskrivas mera vissa omständigheter än någon större påpasslighet från vår sida. Bara det intresse och den enighet, som inför en befarad avgiftsförhöjning kommit till synes inom flera av stadens kvinnoföreningar, kunde vara orsak nog för att vi här ger oss litet närmare in på frågan, och så har dessutom rätt mycket framförts, som kan äga mer än blott lokalt intresse.

I den gamla lasarettstadgan av år 1901, vilken upphörde att gälla den 1 jan. i år, fanns stadgat: "Är lasarett beläget å ort, där barnbördsanstalt ej finnes, må barnaföderska i trängande fall intagas, då operativt ingrepp är nödigt, och detta icke kan i hemmet utföras; börande detta förhållande vara styrkt genom intyg från barnmorska eller helst läkare." Lagen drog således synnerligen snäva gränser för läkarens rätt att å sjukhusen bereda plats för barnaföderskor, och endast då det var fråga

om komplicerade fall var lasarettet tillgängligt för dem.

Den nya sjukhuslagen av den 22 juni 1928, vilken trädde i kraft den 1 jan. i år, stadgar i sin 1. paragraf: "Landsting, så ock stad, som ej deltagar i landsting, åligger att för dem, som hava sin vistelseort eller hemort inom landstingsområdet eller staden, ombesörja anstaltsvård för sjukdom, skada och kroppstei, i den mån annan icke drager försorg om sådan vård. I enahanda omfattning bör landsting liksom stad, som nyss nämnts, ombesörja anstaltsvård vid barnsbörd."

Man har här således kommit ett gott stycke framåt, men ingalunda så långt, att vårdbehovet för barnsängskvinnor erkänts fullt likaberättigat som för andra sjuka. Angående de kroppssjuka säger lagen tydligt ifrån, att det åligger landstingen att bereda dem sjukhusvård, angående barnaföderskorna sägs endast, att landstingen bör bereda dem vård. I de sakkunnigas ursprungliga förslag stod åligger för båda grupperna, men mot denna formulering opponerade sig Svenska landstingsförbundet genom sin styrelse i det den bl. a. anför: "Styrelsen är i princip ense med de sakkunniga därom, att landstingen i möjligaste mån bör taga sig an jämväl vården av barnsängskvinnor och späda barn, samt att i allmänhet denna vård icke bör intaga en särställning i förhållande till den övriga sjukvården. Styrelsen har heller ingenting emot, att denna princip på ett eller annat sätt kommer till uttryck i lagen, men motsätter sig å andra sidan bestämt, att

TWILFIT

Nybrog. 11 — Tel. 75854 — Stockholm

Stockholms största specialaffär i
KORSETTER, CORSELETTER, UNDER-
KLÄDER, STRUMPOR OCH
HANDSKAR.

landstingen utan vidare lagligen åläggas samma villkorliga förpliktelser beträffande barnbördsfall, som beträffande vanliga lasarets-, tuberkulos- och epidemifall." Följden härav blev, att riksdagen godtog denna invändning och att paragrafen fick den formulering, som den nu har. Härigenom har landstingen fått tämligen fria händer att i denna sak handla efter eget gottfinnande.

Man kunde nu anse det vara självfallet, att där barnbördsavdelningar finnas inrättade vid lasaretten, avgiften för hit-hörande patienter borde vara densamma som för andra sjuka. Så är dock ingalunda fallet, då ju vid mer än hälften av dessa sjukhus barnbördsfallen avkrävas en betydligt högre avgift. Landstingsförbundet har angående detta förfarings-sätt yttrat, att det mycket väl låter sig försvara med hänsyn till den större övervakning m. m., som en barnsängskvinna och hennes barn fordra i jämförelse med annan patient. Ägnat att förväna är, att enbart beträffande barnbördsfallen den principen skulle göras gällande, att patienten skulle betala högre avgift, om hennes vård kostar sjukhuset mera, då denna princip ej tillämpas gentemot övriga patienter.

Enligt gjorda beräkningar skulle en höjning av dagsavgifterna för t. ex. Skaraborgs län, där barnbördsavdelningar inrättas i Mariestad och Lidköping, tillföra landstinget en årlig merinkomst av endast 3—4,000 kronor. Den ekonomiska vinsten bleve således liten, men ur social synpunkt kunde åtgärden få beklagliga följder. De patienter, som kommer att vårdas å barnbördsavdelningens allmänna salar, utgöres nämligen helt säkert till största delen av blivande

mödrar från samhällets mindre väl situerade lager och av kvinnor, som i hemmen har ett ansträngande arbete och som väl behöver ägna sig själva nödig vila och vård efter barnbördena. Dessutom får de ju under vårdtiden lära sig mycket beträffande barnets uppfödning och vård under det första riskfyllda levnadsåret. Även ur den synpunkten borde således deras sjukhusvistelse underlättas för dem och ej försvåras genom för dryga sjukhusavgifter.

Fredrika-Bremer-Förbundet och Husmodersföreningen i Mariestad hade den 7 maj till en offentlig diskussion i här berörda fråga inbjudit fyra av stadens andra kvinnoföreningar, stadens läkare och medlemmarna i landstingets förvaltningsutskott och lasarettets direktion m. fl. Diskussionen ägde rum under landshövding Ekmans ordförandeskap och inleddes av stadsläkare doktor G. André. Efter överläggningen fattades av de nämnda föreningarnas medlemmar ett enhälligt beslut att tillstålla Skaraborgs läns förvaltningsutskott en anhållan att förorda bibehållandet av de lägre avgifterna vid länslasarettens barnbördsavdelningar. Denna skrivelse undertecknas av Fredrika-Bremer-Förbundet, Husmodersföreningen, Vita Bandet, Svenska Kvinnors Nykterhetsförbund, Moderata Kvinnoföreningen och Socialdemokratiska Kvinnoklubben i Mariestad, och i de däri gjorda uttalandena kommer Fredrika-Bremer-Förbundet i Falköping och Husmodersföreningen i Lidköping att instämma.

Om vår anhållan får åsyftad verkan, kommer framtiden att visa. Säkert är, att bakom den står mångas eniga vilja och en stark önskan, att ett företags go-

När Ni går till posten, går Ni även till Postsparbanken, landets största o. säkraste sparkassa

Samma sparkassbok gäller över hela landet.

Direkta uttag av intill 300 kr. **Ränta 4 %**

da idé ej måtte på något sätt kränkas på grund av stundens sparsamhetskrav.

Det finns kanske flera av förbundets kretsar, som kan och vill intressera sig för denna fråga. Men om något skall göras, innan landstingen sammanträder i

höst, då är det redan sent, fast inte för sent. Det blir svårare att ändra det, som redan beslutats, än att hindra ett beslut, även om det sker i elfte timmen.

Mariestad i maj 1929.

GUDRUN LANGENHEIM.

International Council of Women's konferens

i London 29 april—8 maj.

International Council of Women har under årens lopp växt till en allt starkare organisation och äger i närvarande stund anslutning av icke mindre än fyrtio länder, vilka genom sina nationalföreningar äro representerade i moderföreningen. Vart femte år äga kongresserna rum, och under mellanperioden två exekutivmöten, då medlemmarna av centralstyrelsen, de skilda nationalförbundens ordförande och de internationella kommittéernas medlemmar sammanträda för att gemensamt dryfta de angelägenheter och utarbeta de resolutioner, vilka skola avgöras på de stora kongresserna.

Det var ett sådant exekutivmöte som nyligen ägde rum i London under lady Aberdeens ordförandeskap, och det intresse som visades International Council, icke blott från pressens, utan också från myndigheternas och allmänhetens sida, vittnar om att dess verksamhet uppmärksammas och att det är av mycket stor betydelse att den mängd av kvinno-föreningar, vilka arbeta för ett gemensamt mål av social rättfärdighet, uppgå i en internationell sammanslutning. Icke mindre än 31 länders representanter voro närvarande vid konferensen i London,

och bland dem funnos resenärer från så avlägsna delar av världen som Syd-Afrika, Australien, Indien, Ceylon och Kina.

I trots av alla de festligheter som senare ägde rum, fick konferensen genast ett intryck av arbetskonferens, ty i Montefiore Hall, där förhandlingarna ägde rum, samlades redan tidigt på morgonen den 29 april de kommittéer, vilka under fyra dagar skulle sammanträda och behandla de frågor, vilka sedan, genom varje kommittés ordförande, skulle framläggas för exekutivkommittén. Tillfälliga besökare ägde också tillträde att åhöra dessa kommittésammanträden. Med en kort lunchrast fortskred arbetet såväl under förmiddagen som eftermiddagen, rapporter lämnades av ordförandena i de olika nationalrådets kommittéer, och inom rösträtten, freden, yrkena, barnskydd, finanser, litteratur, emigration etc. fick man ett begrepp om hur arbetet bedrivits i de olika länderna.

Inom presskommittén diskuterades viken av att större intresse visades den "Bulletin" som International Council publicerar, ty gäve medlemmarna den sitt stöd, kunde den bli ett utmärkt led i propagandan för kvinnointressena. Det framhölls även att de meddelanden som

Den omtänksamma husmodern vänder sig alltid till Lunda Tvättinrättning

Garanteras ett förstklassigt arbete. — Kläderna försäkrade under tvättningen.

— — — — — Telefon Drottningholm 20 och 190. — — — — —

lämnades till Bulletinen borde vara av allmänt intresse och av internationell betydelse. Från madame Misme, Frankrike, förelåg ett förslag att de journalister, vilka sortera under I. C. W:s presskommitté, borde sammansluta sig till en gemensam grupp, och detta förslag utökades med en framställning från Holland att journalisterna i en dylik grupp skulle arbeta för freden och mot all krigspropaganda. Man kan tryggt påstå att arbetet i konferensen gick i fredens tecken, ty inom fredskommittén framlades förslag om underlättandet av handelsförbindelserna mellan folken samt vad som kunde göras för att uppfostra barn och ungdom till verklig fredsvilja. Ett av de offentliga mötena var uteslutande ägnat åt freden, varvid bland andra talare märktes amiral Allen, Madame Maria Vérone och Fräulein Emmy Beckmann. Även i kommittén för uppfostran diskuterades de bästa metoderna för spridandet av pacifistiska idéer, och dr Ingegerd Palme föreslog att den handbok, som nyligen utgivits av Nationernas Förbund, skulle cirkulera bland medlemmarna i uppfostringskommittén. Prinsessan Radziwill nämnde att det endast varit möjligt för Nationernas Förbund att publicera boken på franska och engelska, men många delegerade rapporterade att deras respektive länder redan vidtagit anordningar för att få den översatt. Man enades om att genom de olika nationalråden få denna bok spridd i så vida kretsar som möjligt.

Den fråga som inom exekutivkommittén tilldrog sig det största intresset var en eventuell sammanslagning av de två stora världsorganisationerna, Rösträtts-

alliansen och International Council. Ett förslag i denna riktning framlades av Norges och Sveriges kvinnor med stöd av Danmark och Finland. En dylik sammanslagning skulle innebära en stor förenkling av den dyrbara och vidlyftiga apparaten med två organisationer, vilka i stort sett arbeta efter samma linjer och med samma syftemål. Visserligen sammanträder Alliansen vart tredje år, och International Council endast vart femte, men härvidlag kunde man påräkna en ändring, enär Tyskland framkom med ett förslag om att femårskongresserna skulle förvandlas till treårskongresser, och i sammanhang härmed inkom ett förslag från svenska delegationen att ordföranden ej måtte väljas för längre tid än två treårsperioder.

Många voro för sammanslagningen av rösträtten med International Council, men de engelska delegerade ställde sig skeptiska till förslaget, enär rösträttsorganisationen i England är mycket radikal till hela sin läggning, och man för den skull icke trodde på möjligheten av ett samarbete. Emellertid utsågos fyra delegerade att i gemenskap med lika många delegerade från rösträttsalliansen utröna möjligheterna för en framtida sammanslagning och framlägga de resultat till vilka man kommit för kongressen i Wien 1930.

Det stora välkomstmötet ägde rum i Westminster Congregational Church under lady Emotts ordförandeskap och i närvaro av premiärministern med fru, ordföranden för Londons stadsfullmäktige samt representanter för Londons Lord Mayor, vilka alla höllo längre och kortare anföranden. Mr Baldwin ställ-

Flavoline

BÄSTA RENGÖRINGSMEDEL
FÖR
KÖK & BADRUM

Flavoline

de sig mycket sympatisk till de idéer kvinnorna arbetade för och ansåg att de här hade möjligheten att nedlägga ett fruktbringande arbete till samhällets och mänsklighetens fromma. Sedan han riktat en särskild hälsning till International Council's mångåriga ordförande, lady Aberdeen, som nedlagt ett livslångt arbete i I. C. W:s tjänst, upptog han till behandling en del av de frågor förbundet har på sitt program, och för vilka han själv hyste ett mycket varmt intresse, såsom barnskydd, emigration och ett reformerat biografväsende. Han ansåg att filmen blivit en så väsentlig del av de stora folkmassornas förströelser att den måste göras till en faktor i folkupplysningens tjänst, ty de filmer vilka nu nå oss via Amerika, stå ingalunda i nivå med den västerländska bildningen och verka mera neddragande än bildande. Som den vane folktalare han är späckade premiärministern sitt tal med många humoristiska vändningar, vilka livligt uppskattades av den publik som fyllde kyrkan från golv till tak.

Vid det offentliga möte som anordnades följande afton tilldrog sig professor Zimmerns föredrag det största intresset. Det rörde sig om frågor som äro aktuella i vår tid, om internationell och intellektuell Kooperation och om de tekniska uppfinningar, vilka blivit igångsatta av vetenskapsmännen, men som det gäller att kontrollera och begränsa. Professor Zimmer har sitt eget personliga sätt att framlägga och behandla problemen, och han gör det med så mycken intellektuell skärpa, att han icke blott väcker sina åhörarens intresse, utan också deras tankeverksamhet. Han är ej blott en stor

vältalare, utan även en framstående pedagog, och dessa egenskaper får han tillfälle att utnyttja vid det intellektuella institut i Paris, som är knutet vid Nationernas Förbund och för vars skull han lämnade professorsstolen i Oxford.

De stunder vilka delegationerna hade lediga från kongressarbete voro upptagna av tejudningar samt inbjudningar till klubbar och andra korporationer. Denna sida är under en kongress icke den minst viktiga, ty man får då tillfälle till en mera personlig samvaro med olika länders kvinnor samt möjligheter att utbyta tankar och erfarenheter. Engelsmännen begagna också gärna tillfället att under formen av en "at home" få diskutera de angelägenheter som ligga dem om hjärtat, och det är icke tomt konversationsprat som då fyller ett drawingroom". Så anordnade lord och lady Cavendish Bentinck en mycket angenäm sammankomst i sitt vackra hem, där kortare anföranden höllos och gästerna fingo del av det livsintresse som upptar makarna Bentinck, nämligen förbättrandet av fångarnas ställning. Lord Bentinck är ordförande i "The Howard League", som arbetar med reformer på straffväsendets område.

Lady Aberdeen hade en bjudning i det hem, där hon själv blivit född och där hon även stått brud, men som nu övergått i Lord Mountbattens ägo. Lord Louis Mountbatten är yngsta brodern till Sveriges kronprinsessa, och särskilt för svenskorna var det av stort intresse att taga del av det vackra Brook House med dess konstskatter och förnämliga inredning. Brittiska regeringen hade för delegationerna en ståtlig mottagning i

Revolutionerande är
det rengör
o. polerar

Allt

Huttonizing
FLUID

Finare Möbler, Guld,
Silver, Koppar, Messing,
Zink, Alluminium, Bleck
samt Automobiler etc.

London Museum, där hertiginnan av Atholl fungerade som värdinna, och Engelska Kvinnornas Nationalråd inbjöd samtliga till en avskedsmiddag på Hotel Criterion, varvid ett par kvinnliga parlamentsledamöter höllo högtidstalen.

Den engelska gästfriheten var storartad, och tillfälle bereddes de utländska gästerna till många intressanta utflykter i Londons närhet och till besiktigande av en del sociala institutioner. Bland dem som deltog i kongressen efterlämnar den det angenämaste minne. Orientens och västerlandets kvinnor kommo i kontakt med varandra, och det blev tydligt att det som skiljer ingalunda är så starkt som det vilket förenar. De mål för vilka kvinnorna arbeta äro gemensamma för hela världen, ty de bottna i hoppet om en förbättrad mänsklighet och en rättfärdigare samhällsordning.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Halmstads läns stipendium 1929.

Till fullständigande av majnumrets notis om förbundets stipendier meddelas att Halmstads läns stipendium kr. 225:— tilldelats Inez Nilsson för kurs vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet.

Fotografin av Gävlebanketten. Beställning av fotografen från festbanketten i Gävle mottages å förbundets byrå i Stockholm t. o. m. juni månads utgång. Kortet har en storlek av 18×11 cm. och kostar kr. 4:—, vilka uttagas av fotografen genom efterkravssändning av beställd fotografi.

En dam reste ensam.

Ja, det gjorde jag. Jag reste ensam. Och det fastän jag först ruvade mig litet. Skulle jag nu bli tvungen att bo på pensionat, äta alla mål "hemma", aldrig få gå ut om kvällarna och icke heller få något roligt efter kl. 6 e. m.?

Jag bodde inte på pensionat, intog intet mål utom morgonkaffet "hemma", kom och gick som jag ville också på aftonen och hade alltid roligt. Men så reste jag inte heller till Grönköping, jag reste till Wien, Paris och London.

Det tycks, som om gatutrafikanterna på dessa orter blivit inlärdas åtminstone någorlunda justa manér. Naturligtvis vet jag om, att rån och mord då och då begås i storstädernas skumma gränder, och är olyckan framme, vet man ju aldrig, vad man kan råka ut för. Men min erfarenhet är den, att en dam går lugn och oantastad på ett helt annat sätt i dessa världsstäder än i vårt eget förtjusande lilla Stockholm.

I Wien hade jag hyrt rum högt uppe i en hyreskasern, belägen mitt i staden vid en gata som i Stockholm ungefärligen kunde motsvaras av Lästmakaregatan. Huset var ganska förfallet (alltför många hus i Wien vittna sorgligt nog fortfarande om stadens krigsarmod). Jag hade att gå över två gårdar och kliva upp för fem långa trappor för att nå mitt enkla logi. Huset saknade nattbelysning. Min värdinna försåg mig med icke mindre än tre tunga nycklar till olika portar, som skulle låsas upp och igen. Själv hade jag smått förskräckt gått och köpt mig en solid ficklampa. Första kvällen undrade jag i mitt stilla sinne: "Männe

Cleoapparaten

Upplysningar och expedition: E. WALL, Ynglingag. 5, Sthlm. Tel. 86116.

*gör ansiktet ungdomligt och fräscht.
Slapphet och dubbelhaka försvinner.
Pris pr apparat 10:— kronor.*

det här ska gå väl?" Och jag tog en bil hem från operan. Men gatorna verkade så fredliga och huset så hyggligt, fast det nu var alldeles oreparerat, att redan nästa afton vågade jag taga tillbörlig hänsyn till min reskassas blygsamhet och till fots begiva mig från teatern. På min väg mötte jag oupphörligen såväl ensamma som grupper av herrar, men icke någon tog minsta notis om mig. Jag passerade ofredad. Glatt överraskad — man är minnsann van vid annat från Stockholm — tordes jag snart sakta farten och gå långsamt, intresserad seende mig omkring i den främmande staden. Allt avlöpte utmärkt.

Jag stannade i Wien en fjorton dagars tid och gjorde samma tillfredsställande rön för varje kväll. Det gjorde mig dock ont att ständigt nödgas jämföra dessa förhållanden med de motsvarande stockholmska. Jag frågade mig, varför är allt detta så efterblivet hos oss och så mycket mer sympatiskt här? Jag tror mig ha funnit några förklaringar. Wienarna äro sällan berusade. De dricka i allmänhet endast sitt lätta vin, som väl ger "stämning" men icke omtöcknar. De ha en snabb uppfattning, medfödd människokänedom och världsvana, vilket allt sätter dem i stånd att med ett hastigt, nästan omärkligt ögonkast avgöra, om en mötande kvinnlig person önskar eller icke önskar sällskap. Därutöver tillkommer den omständigheten, att en ung wienare vanligen sammanbor med sin "süsses Mädel", en på sitt sätt ofta duktig flicka, som är hängiven och trogen, så länge hon har sin vän kvar. Hon är honom i de flesta fall till nytta, ser till att han sköter sitt arbete ordentligt och att han handskas sparsamt med sina in-

komster. Hon stoppar hans strumpor och pysslar snällt om honom samt deltar i hans intressen. Hon är söt att se på och strålande glad och tacksam för ett billigt nöje någon gång emellan. Nå, den som är försörjd på det sättet, kan självfallet icke ha minsta intresse av att göra närmanden på gatan. Är för övrigt detta icke betydligt mera tilltalande och bättre? För alla parter. Ty handen på hjärtat; det är obeskrivligt irriterande att, fastän man vet med sig att vara en respektabel och laglydig medborgare, ändå ständigt riskera dumma och plumpa tilltal från tölpiga individer. Om man också nära nog alla gånger slipper undan med obehaget, är det likväl tillräckligt kränkande att behöva finna sig i detta obehag. Skall man uteslutande därför att man råkar vara kvinna och för ögonblicket allena kunna utan vidare utsättas för oförskämt bemötande.

I vårt upplysta land, i vår tjusande, vackra huvudstad vore det kanske på tiden att avskaffa dessa föga hedrande seder.

I sin egen stad och när man har sitt eget hem kommer man ju icke så mycket på restauranger, och jag vet därför icke, huru en ensam dam blir bemött ute på lokaler i Stockholm. Jag vill gärna tro det bästa. Men vad jag vet är, att jag under min resa städse blev betjänad med största uppmärksamhet, och att kypare säkert icke kunnat vara mer aktyningsfullt tillmötesgående om jag varit i herrsällskap, än de voro mot mig i min ensamhet. Jag satt mången gång så nöjd och road vid min schnitzel och min åtting lantligt vin, ensam vid ett litet bord i en upplyst källarsal, nyfiket men diskret studerande folktyperna om-

WONDERMIST

överträffas icke av något annat medel vid rengöring och polering av möbler.

kring mig, själv icke oartigt bekikad av någon. Ibland gick jag in på ett Kaffehaus (utan musik förstås, ty wienarna äro musikaliska och tycka inte om musik till maten) och beställde en läcker "Mélange", medan upppassaren beställsamt sökte utfundera vilka tidningar och tidskrifter jag helst läste. Och med vilken belåten känsla av måttnad och trygghet gick jag inte sedan ut genom svängdörren för att i sakta mak vandra genom de nattliga gatorna. Kanske jag kunde rysa till ett tag, men det var ej av oro och icke heller av den kyliga nattluften, nej, det var vid den plötsliga tanken på det tråkiga pensionatet, i vars förfärliga salong, jag just då, enligt mitt eget tidigare förmenande, skulle nödgats nöta ut mig med stapplande kallprat. Men, nej, jag var räddad! Räddad att röra mig fritt efter behag, räddad att lugn och glad titta och observera såsom en intresserad turist ägnar och anstår. För all del, maliciösa läsare, jag är fullt medveten om, att jag icke är 20 år och icke heller 30. Men spar edert spydiga leende, ty med den saken är det likadant också i Stockholm. Där ha åren ännu aldrig varit mig till skydd. För övrigt räknar jag inte endast med min speciella erfarenhet utan med så gott som samtliga mina bekantas.

Nej, det är verkligen lättare att reda sig ensam utomlands än hemma. Jag måste skratta, när jag igen tänker på alla mina gamla vanföreställningar. Om Paris trodde jag alltid det värsta. Där skulle underliga figurer komma och skrämman en vid varje steg. Det är dock faktiskt sant, att just denna vår framlevde jag tvenne nöjsamma, behagliga

veckor i Frankrikes syndfulla huvudstad, utan att någon i ord eller gärning gjorde mig det minsta för när. Nu bodde jag visserligen i Montmartre, och där är nog trevligare än på andra sidan även vad beträffar de ting, som här äro på tal. Man kom dock fort underfund med att parisarne icke anse det vara god ton att stormstirra på en dam eller försöka se henne spörjande rakt i ögonen, vilket icke är ovanligt vid Mälarens stränder. Ingen gjorde sig heller så viktig, därför att han händelsevis var karl och genom större kroppsstyrka nog alltid skulle flyta ovanpå.

Det föll sig så, att jag kom att göra min första promenad på Londons gator vid tolvtiden på natten. Jag hade varit bortbjuden och återvände till mitt hotell, vilket t. o. m. var beläget i en så föga distingerad stadsdel som trakten kring Piccadilly Circus. Intet, som kunnat förarga eller såra mig, hände. Var det en tillfällighet? I så fall övergav denna tillfällighet mig icke heller i fortsättningen. Och ändå levde jag i London under mycket försvarande omständigheter. Jag hade nämligen icke någon "fin adress". I London är detta annars en mycket viktig sak för den som är mån om sina medmänniskors högaktning. Man kan gärna bo på ett dyrt, omodernt och okomfortabelt hotell, om det blott har en "rätt adress", en sådan adress, som man kan nämna högt utan att chockera. Om ett förstklassigt hotell däremot olyckligtvis icke rubricerats under de fina adresserna, skall man helst tala tyst om det. En korrekt lady höll på att svimma, när jag på hennes fråga helt naivt talade om var jag bodde. Då hon

Kurs i massage, sjukgymnastik och andra fysikaliska behandlingsmetoder.
UPPSVENSKA GYMNASISTISKA INSTITUTET, Scheelegatan 2, K. 7989.

Prospekt på begäran.

Prospekt på begäran.

hämtat sig något från bestörtningen, skyndade hon att viskande bedja mig för all del icke berätta det för någon. Hon skulle nu icke förråda mig, och hon förstod ju så väl, att jag som utlänning låtit lura mig, fått fel anvisning o. s. v. Den adressen kunde man inte ha.

Jag tyckte, att det var en bra adress, jag, och att det mer än 1,000 rum stora hotellet var välskött.

På hemresan stannade jag ett par dagar i Kongens By. Det är möjligt, att en och annan köpenhamnare slängde till en ett ord i förbifarten. Men detta skedde då alltid med sådan oförarglig humor, med en slags gemytlig godmodighet, som förtog varje udd och lyfte det hela till ett helt annat plan än det här varit fråga om. Det blev till någonting, som man kunde skratta åt utan att låta sig bekomma. I Köpenhamn har stadens muntra grace tydligen i stor utsträckning gått invånarna i blodet.

Så kom jag till Stockholm. Stockholm, skönast av alla sköna städer! Det var i maj. Ljusa kvällar. Häggen blommade. Jag gick ut och gick på Djurgården. En bil kom körande med god fart. Med ett häftigt ryck stannade den plötsligt tätt intill mig, så tätt, att jag förfärad hoppade till, rädd att bli påkörd. Bildörren öppnades på glänt — i den vårblåa kvällsbelysningen urskilde jag en mansperson, som inifrån bilen vinkande gav mig tecken att stiga på. Förnärmat påskyndade jag stegen. Scenen upprepades fyra gånger. Min vackra, poetiska Djurgårdspromenad, ack, var blev den av! Den började så bra med vårdrommar och häggdoft, den slutade med förtrytelse och hastig reträtt

till staden, bort från den lockande parken. Jag väntade på spårvagnen. "Varför så ensam då, lilla tuttan?" lallade ett par överförfriskade s. k. "bättre herrar", som just passerade hållplatsen. En ensam dam betraktas nära nog som fågel-fri av den sortens stockholmspublik.

Detta om ensamheten var ändå det acceptablaste av de tillrop, med vilka de sökte förljuva min väntan, tills spårvagnen äntligen kom. Väl i spårvagnen var jag nära att förlora kuraget (humöret hade jag för länge sedan tappat bort), då min vis-å-vis började klumpiga försök att öppna s. k. fotkurtis. Till slut satt jag på min plats nästan som en skraddare på sitt bord. I den fullpackade vagnen fanns där ingen som tog mitt parti eller var benägen att lägga sig i "andras affärer". Känns situationen igen?

Reflexionerna av ovanstående göra sig väl själva. Jag har dock att ytterligare få framhålla följande. Jag hör alldeles icke till dem, som jämt och samt klaga på sitt eget och falla i beundran över andras. Tvärtom — jag älskar Stockholm. Men just därför göra dess brister mig ännu mer bedrövad. För övrikt är jag sannerligen aldrig så patriotisk som efter en utländsk resa. I utlandet lär jag mig att än mer inse och uppskatta fosterlandets fördelar, och jag kommer hem med den stolta känslan, att Sverige i många avseenden är ett kungligt land. Varför skall det då fläckas av ett så pinsamt fel? Kunna inte också vi äntligen stäva ett oskick, till vilket båda könen bidra, på det att hederliga medborgare må oantastade kunna röra

RATIN UTROTAR RÅTTOR OCH MÖSS

Hamngatan 26, STOCKHOLM. Tel. 102 70

sig på gator och torg, i vårens grönskande parker och eljest, var de behaga.

Detta är ett sorgligt kapitel. En dam har större fog för ängslan hemma än på resor i många olika länder. Hemma haggla obehagligheterna, men det gjorde de inte kring en dam, som reste ensam.

SIGNE HENSCHEN.

Nya förbundsmedlemmar

Borås: fr. Anna Håkanson.

Falun: fru Ada Munich, fru Märta Nisser, fru Hedvig Norlin.

Gävle: fru Roth Borner, Harnäs, fru Margit Brunander, fröken Anna Hanssön, Skutskär, fru Febe Hultin, fru Elsa Kjes-sel, fru Jenny Melander, fru Thérèse Wal-lin, fru Dagmar Wetter, Sandviken, fru Aya Österlund, Harnäs.

Göteborg: fru Hildur Ridderstad, fru Louise Rudbäck.

Hälsingborg: fröken Märta Eurenis-us, fru Ester Lundquist, fröken Anna Rosén.

Landskrona: docent Bertil Hanström, fröken Blenda Holmström, fröken Gerda Holmström, fru Anna Krönlein, fru Agnes Little, fru Tyra Ottosson, fru Anna Tranchell, fru Signe Wickström.

Lund: fru Ingegärd Lindgren, fru Karin Lundberg, fru Amelie Lundh, fröken Hilda Roth.

Malmö: fru Anna Hedberg, fröken Alfhild Sandblom.

Stockholm: fröken Anna Barkman, fru Märta Heure, fru Elin Holmgren, Stocksund, fru Märtha Silfverhjem, fru Marianne Unman.

Tomelilla: fru Gustava Edixon, fru Hedvig Hovgard, fru Anna Kraft-Anders-son, fru Hulda Olsson, fru Margit Åkesson.

Örebro: fru Gerd Larsén.

Från bokvärlden.

Kväkaren James Nayler av Emilia Fogelklou. Bonniers förlag, kr. 8: 50.

En ny bok av Emilia Fogelklou tar man alltid emot med glädje och tack-samhet. Man vet, att man kan vänta både kunskap och inspiration därav, och att alltsammans gives med Emilia Fogelklous pregnanta och personligt ut-formade stil.

Boken om James Nayler uppfyller ock-så i rikt mått dessa förväntningar. Här föres man in i 1600-talets England med dess egenartade religiösa rörelser. Man skymtar både politikens store med Cromwell i spetsen och en hel rad av de andliga ledare från skilda grupperingar, främst George Fox, vars namn är oupp-lösligt förbundet med kväkarnas första historia. Men sedan man läst Emilia Fogelklous bok, vet man betydligt mera om denna begynnelse-tid, ja, får sina gamla cirklar, om man har några, gans-ka rubbade. Man får lära, att det arv, som James Nayler, denna "sällsamma gestalt i religionens historia", lämnat till kväkarrörelsen, inifrån sett måste få göra sig gällande vid sidan om arvet från Fox på ett helt nytt sätt.

Med stöd av hittills delvis obearbetat material och med historisk intuition av sällsynt mått kastar förf. ljus över alla de diametralt motsatta omdömen om Nayler, som kyrkohistorien förut uppvi-sat. Men för ett dylikt arbete kräves en metod av ganska kostsamt slag, vars hemlighet blottas i följande ord ur för-sta kapitlet: "Det underliga är, att så snart man kommer en galenskap in på livet, så att man kan börja tyda den inifrån, förblir den icke längre ett fall, den är ett människoöde med fönster in mot oändligheten". I företalet kallas denna metod ett "inlevande man endast för-mår ägna få historiska gestalter". Att detta inlevande varit förhanden, när Emilia Fogelklou skänkt oss boken om

Carl Bergman

Bokbindare, Odengatan 69. Tel. Norr 260 43.

Privatbindning — Handförgyllning
Guldsnittar — Samlingskartonger
och Portföljer.

James Nayler, det bekräftas sedan nästan på varje sida. Man får följa en människas väg under arbete och möda ända till självuppgivelse, under lidande till både kropp och själ, under "ont rykte och gott rykte" fram till en punkt, där själen reser sig på nytt och lever i den stora kärlekens himmelska frid och gränslösa rymd.

Tyngdpunkten i boken ligger ej främst i det historiska klarläggandet, utan — som alltid när Emilia Fogelklou skriver historia — i greppet kring själen och dess liv. Det är fråga underkastat, om någon nutida svensk förf. kan mäta sig med Emilia Fogelklou, när det gäller att verkligen ge själskunskap och tolka historiens inre lopp. Skildringen av James Nayler är i detta stycke intet mindre än genialt gjord.

I en tid, då "Vännernas" samfund av skilda anledningar låter tala om sig mera än förr och deras huvudproblem på nytt bli aktuella i världen — frågorna om individen och samhället och om den andliga samfundsbildningen — i en sådan tid hälsar man boken om kväkaren James Nayler med dubbel glädje och önskar så många som möjligt gåvan att få inspireras av dess rika innehåll.

ESTER LUTTEMAN.

Själen hälsa. Lekmannabetraktelser av Lydia Wahlström m. P. A. Norstedt och Söners förlag.

Icke kronologiskt men till innehållet är i Lydia Wahlströms produktion den närmaste föregångaren till *Själen hälsa* den bok som bär titeln *Vardagens religion*. En icke oviktig del av ett framgångsrikt författarskap, om den än skrymmer blott med bråkdelar av procent, är namngivningen. Lydia Wahlström har här som i så mycket annat det rätta greppet. Titlarne väcka intresse och innehållet svarar däremot *Vardagens religion* är den religion som icke stannar vid estetiska stämningar, den

som är arbetslivets och de många små, i och för sig glanslösa viljeavgörelsernas riktpunkt och ljusdager. Självttukt, pliktuppfyllelse, mod äro på en gång förutsättningar för och uttryck av själens hälsa.

Första uppsatsen i *Själen hälsa* heter Helg och söcken. Man skymtar i den, liksom i den avslutande Den nutida ungdomens uppror, att franska revolutionen nyss stått i blickpunkten för författarens forskarintresse. I Lydia Wahlströms förträffliga skildring av Tiden 1789—1815 (en avdelning av det å Lindblads förlag utgivna verket *Världshistorien* skildrad i dess kulturhistoriska sammanhang) ägnas också ingående uppmärksamhet just åt de religiösa förhållandena, såsom den antireligiösa propagandan och dess fiasko. Historikern är ett med samhällskritikern och den över "själens hälsa" reflekterande. I behandlingen av ämnen rörande "kvinnofrågan" var Lydia Wahlström alltid historikern, på samma gång som kritikern. Då hon direkt talar om själsfakta, inställer sig allt som oftast en historisk parallell, ett belysande exempel. Så här i det omnämnda fallet.

Det glada, optimistiska, som alltid präglat Lydia Wahlströms sätt att se, återfinnes i oförminskat mått. Alltid trodde hon i polemik på logik och rättssinne och deras inneboende makt. Samma tilltro till det goda som präglade henne i oppositionsställning, präglar henne nu i auktoritativ ställning gentemot "den nutida ungdomen". Hurtigheten är lika frisk, men dämpad i uttrycken. Där förnimmes mera av "bunden värme". Författaren talar i mindre grad än förr å andras vägnar. Hon är sig själv, utan att framhäva sig själv och utan att "representera". Det tillhör den personliga mognadens stadium.

HILMA BORELIUS.

En ovälkommen. Som springflicka och fabriksarbeterska. Av Nanny Johansson. Birkagårdens förlag.

Det är andra delen av "en ovälkommens" självbiografi som Nanny Johansson gett ut med den orienterande undertiteln *Som springflicka och fabriksarbeterska*. Den första kom 1925 och började med skildringen av den lilla ovälkommas inträde i livet en lördagskväll i Backskogsstugan. Det blev hinder för både den sedvanliga lördagskvällsdansen där och fars i stugan lika regelbundna sup- och spelgille. Hur ovälkommen hon då var har hon inhämtat av andras berättelser om händelsen, om hur hon sedan fått slåss på egen hand för rum och plats i livet förtäljer hon ur egna erinringar.

I förunderligt gott minne har Smålandstösen bevarat barndoms- och ungdomsupplevelserna — det är inte att misstaga sig på att det är verklighet och inte dikt. Detta är inte litterärt utpekulerade teckningar av armod, dryckenskapselände och samhällsorättvisor, det är den enklaste, mest osentimentala berättelse av den fattiga flickan själv om hur hon klarar sig fram i livet, trots allt. I själva verket är det fenomenala prestationer av mod, kraft och uthållighet som tösen i all ovetenhet och enkelhet fullfört — och det tål att tänka på att hon har endast varit en av många!

Men Nanny Johansson var också något annat än en av de många och på den grund har dessa böcker kommit till. Författarinnor av facket kan avundas henne den friska berättarstilen, den livliga iakttagelsegåvan, ursprungligheten i hennes meddelelse. Det är inte enbart som vittnesgill skildring av de hårdaste livs- och arbetsförhållanden som hennes böcker har värde, de kräver erkännande i och för sig.

ELLEN KLEMAN.

F.-B.-F.-kretsarna.

Hälsingborgskretsen sammanträdde den 12 april varvid fru Ester Lutteman höll föredrag om "Några tankar om nyorienteringen i hemfrågan".

Den 26 april föreläste fru Karin Fjällbäck-Holmgren om "Erfarenheter och nya vägar inom barn- och ungdomsvården".

Upplysningsbyrån har under april månad anordnat följande föredrag i yrkesfrågor för skolgång: fru E. Lutteman: "Inför livskallet"; advokaten C. J. Lindahl: "Juristens yrke"; aktuarien Y. Nylander: "Allmän yrkesöversikt"; sjuksköterskan E. Bergholz: "Sjuksköterskans och barnmorskans yrke"; fru K. Fjällbäck-Holmgren: "Olika verksamhetsområden inom det sociala arbetet".

Malmökretsen hade den 27 april vårfest i Kungsparken. Några företrädare för det yngsta Malmö inledde festligheterna med en kombinerad tablå, teater och danspantomim "Vårens intåg". Härefter te- och kaffeservering i festvånningens sallar, varvid en spåkåring höll sig framme, en krinolinflicka bjöd ut serpentiner, tomboladragning pågick m. m. samt tillfälle gavs — att jazza. Vid ½10-tiden kom kabareten med hr Erik Ekberg som konferencier; sång av fru Ina Berth till fröken Alfhild Sandbloms ackompanjemang; dans av ett sirligt rokokopar; dialogen "Gustav III och nutidskvinnan" utförd av kandidat Bo Löwegren och fröken Greta Engdahl; "Fridas visor" sjungna av artisten Ove Zerge; so-lodans av fröken Ingrid Schaar; trollkonster av konferencieren.

Den 21 maj sammanträdde kretsen i Kungsparkens restaurang, varvid ordf. fru Quensel redogjorde för årsmötet i Gävle och hr Daniel Rydsjö föredrog egna dikter och berättelser på Ringsjöbygdens mål.

PORLA BORDSVATTEN

drickes numera av alla finsmakare

PORLA BRUNNS AKTIEBOLAG, PORLA

Mariestadskretsen hade den 23 april allmänt sammanträde i Hushållsskolan. Efter sammanträdet berättade fröken Langenheim om en propagandaresa till Uddevalla och upprepade sitt därvid hållna föredrag om Fredrika-Bremer-Förbundet just nu. Senare följde supé, samkväm och musik av fru Sigrid Holmberg.

Den 10 maj hade kretsen i samband med Mariestads husmodersförening anordnat ett diskussionsmöte i folkskolans lokal med anledning av ifrågasatt höjning av legosängsavgiften vid stadens barnbördsavdelning. Inledningsanförandet hölls av dr. Gustav André.

Kretsen Lund med omnejd sammanträdde å Grand hotell onsdagen den 24 april.

Sedan ordföranden hälsat det talrika auditoriet välkommet, lämnades en redogörelse för Hertha-hemmets ekonomiska ställning och valdes till revisorer för nästkommande räkenskapsår fröknarna Hanna Möller och Ellna Persson. Dessutom meddelades, att riksdagen för år 1929—1930 höjt sitt anslag till kuratorsverksamheten från 3,000 till 6,000 kronor, vilket visar vilket förtroende verksamheten redan vunnit.

Därefter höll fru Ester Lutteman föredrag om "Människogemenskap."

Den 28 maj utfärd till Borgeby, där på

inbjudan av herr och fru Ernst Norlind slottet och trädgården besågos. Därefter dracks te vid Bjerreds Saltsjöbad.

Tomelillakretsen hade den 12 maj en soaré å Stora Hotellet för medlemmar och av dem inbjudna.

Som konferencier fungerade fru Siri Jepsson. Först gavs dialogen "Gustav III och nutidskvinnan", därefter ett humoristiskt och sentimentalt mellanspel, där gamla visor och slagdängor framfördes, och slutligen Helene Nybloms lilla pjäs "Porträttet".

Växjö kretsen hade den 23 maj ett talrikt besökt kretsmöte. Sedan dr Rut Grubb hälsat de närvarande välkomna, erinrade hon om de båda kretsmedlemmar som avlidit sedan sista kretsmötet, flickskolelärarinnan Märta Åberg och fröken Nanny von Baumgarten. Den senare har till Fredrika-Bremer-Förbundets stipendiefond för Kronobergs län donerat 15,000 kr. varav räntan årligen skall utdelas till tre stipendiater. Efter minnesorden över de bortgångna sjöng fröken S. Christerson "Det gäller att så en ädel säd" samt ett par andra sånger. Härefter höll advokat Folke Gustafsson ett intressant och klarläggande föredrag över det aktuella ämnet: "Vem ärver enligt nya arvslagen?" Fru Blenda Sylvan redogjorde sedan för de förhandliga och föredrag m. m. som förekommit vid årsmötet i Gävle 13—14 maj.

Vi påminna om

att Hertha ej utkommer under juli och augusti.

Kobbs omtyckta
Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalpackningar
å 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75

KONTROLLANT: DOKTOR J. E. ALÉN

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

Redaktör: *Ellen Kleman.*

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postupplaga: 1/1 år kr. 6:50; 1/2 år kr. 3:50; 1/4 år kr. 1:90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och expedition: 48 Klarabergsgatan, Stockholm.* Redaktionstid; *tisdagar och fredagar kl. 1—3.* Tel. Norr 48 50, 27 62. Expeditionen; *kl. 11—4 varje söckendag.* Tel. Norr 48 50, 27 62.

FERIEKURS

anordnas vid Fredrika-Bremer-Förbundets Fruktodlings- och Trädgårdsskola, Apelryd, Båstad

den 15 juni—15 augusti.

Kursen är avsedd för trädgårdsintresserade flickor ej under 16 år. Vid densamma gives tillfälle för eleverna att under ledning deltaga i lättare trädgårdsarbete, demonstrationer, borddekorerung och konservering.

Kursavgift (inberäknat bostad och kost) kr. 150:—.

Kursdeltagare har att själv bekosta sin tvätt samt medtager sänglinne och sängkläder utom madrass och kudde. Elev skall själv städa sitt rum.

Endast ett begränsat antal kursdeltagare kan mottagas. Ansökan åtföljd av läkareintyg och avskrift av senaste skolbetyg göres före den 1 juni till skolans föreståndare, adress *Apelryd, Båstad.* Telefon Båstad 61.

Fredrika-Bremer-Förbundets

lanthushållningsseminarium å Rimforsa i Östergötland.

Ny kurs börjar den 1 okt. varje år.

Ansökan insändes före den 15 juni under adress:

Lanthushållningsseminariet, Rimforsa.

Innehåll.

F. B. F:s årsmöte i Gävle. *Ellen Kleman.*

Förbundets upplysningsverksamhet.

Kvinnan. *Av Blenda Sylwan.*

Fredrika-Bremer-Förbundets insamlingsfond.

I elfte timmen. *Av Gudrun Langenheim.*

International Council of Women's konferens i London. *Av Gurli Hertzman-Ericson.*

En dam reste ensam. *Av Signe Henschen.*

Från bokvärlden.

F.-B.-F.-kretsarna.

Kalmar Preparerade

HUSHÅLLS RIS

i Hygienisk Förpackning

äro

*Lättkökta, Lättsmälta
Svällande och Dryga*

KALMAR ÅNGKVARNS KOMMANDITBOLAG